

Projekt

z dnia 10.08.2022 r.

Sporządziła: Małgorzata Burak

Zatwierdzony przez Radcę Prawnego OPS

Magdalenę Lisowską-Janiszewską.

**UCHWAŁA NR LII/..../2022
RADY MIEJSKIEJ W WIERUSZOWIE**

z dnia 26 sierpnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Wieruszów na lata 2021-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieruszów na lata 2021 - 2026, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wieruszowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr LII/..../2022
Rady Miejskiej w Wieruszowie
z dnia 26 sierpnia 2022 r.

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY WIERUSZÓW NA LATA 2021 - 2026

Wieruszów 2022

SPIS TREŚCI

I	Wstęp	3
II	Podstawy prawne	4
III	Charakterystyka Gminy Wieruszów	5
IV	Diagnoza problemów społecznych	7
1.	Infrastruktura społeczna na terenie Gminy Wieruszów - analiza wybranych świadczeń	8
2.	Uzależnienia	15
3.	Niepełnosprawność	18
4.	Zdrowie	23
5.	Sytuacja osób starszych	25
6.	Edukacja	27
7.	Bezrobocie	33
8.	Przestępczość	36
9.	Przemoc w rodzinie	38
V.	Analiza SWOT	40
VI.	Misja	45
VII.	Adresaci strategii	46
VIII.	Cel strategiczny	46
IX.	Cele operacyjne, kierunki działań i sposób ich realizacji	48
X.	Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii	52
XI.	Monitoring wdrażania strategii	55

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieruszów na lata 2021-2026 to określona koncepcja systemowego działania, w której sformułowane są długookresowe cele, kierunki działań oraz sposoby ich realizacji. Strategia jest długoterminowym dokumentem planistycznym, w którym określone zostały również zasoby i środki niezbędne do realizacji wyznaczonych celów. Podstawą prawną opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieruszów lata 2021-2026 jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.). Art. 17 ust. 1 pkt. 1 wyżej powołanej ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj. • diagnozę sytuacji społecznej, • prognozę zmian w zakresie objętym strategią, • cele strategiczne projektowanych zmian, • kierunki niezbędnych działań, • sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe, • wskaźniki realizacji działań. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, wyznacza cele strategiczne, operacyjne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na obszarze gminy. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do ich integracji z lokalną wspólnotą. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieruszów jest dokumentem dziedzinowym stanowiącym materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu pomocy społecznej. W związku z powyższym powinna spełniać kilka podstawowych warunków: • odpowiadać na konkretne wyzwania i potrzeby gminy (na podstawie rzetelnej diagnozy społecznej); • korespondować z dokumentami strategicznymi na poziomie województwa; • być komplementarna w stosunku do pozostałych dokumentów gminy o znaczeniu strategicznym; • wpisywać się w aktywny model polityki społecznej; • zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego. Rezultatem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma być wywołanie zmiany, a mianowicie rozwiązanie szczególnie dotkliwych problemów społecznych mieszkańców Gminy Wieruszów w latach 2021-2026. Opracowanie dokumentu strategicznego zostało poprzedzone diagnozą problemów społecznych, która sporządzona została przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie we współpracy z Wydziałami

Urzędu Miejskiego oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, NZOZ Szpital Powiatowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Komenda Powiatowa Policji, Wieruszowski Dom Kultury, a także Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu. Aby treści zamieszczone w strategii były spójne z założeniami i celami wynikającymi z dokumentów wyższej rangi, przy opracowywaniu strategii kierowano się takimi dokumentami jak: projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieruszowskim na lata 2021-2027, projekt Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 oraz projekt Wojewódzkiej Strategii w Zakresie Polityki Społecznej do 2030.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie.

II. Podstawy prawne

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. W tworzeniu strategii na poziomie gminy zasadniczą podstawę prawną stanowią ustawy krajowe, które wyznaczają cele i kierunki działań w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych. Obowiązek opracowania strategii wynika wprost z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych podstawy prawne stanowią również takie ustawy jak:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1818 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),

III. Charakterystyka Gminy Wieruszów

Gmina Wieruszów należy do województwa łódzkiego, powiatu wieruszowskiego. Siedzibą gminy jest miasto Wieruszów. Gmina Wieruszów położona jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, nad rzekami Prosną, Niesobem oraz Brzeźnicą na tzw. Progu Wieruszowskim, który łączy Wyżynę Śląską ze Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Gmina Wieruszów graniczy z następującymi gminami: od zachodu z miejsko-wiejską Gminą Kępno, położoną w Powiecie Kępińskim, w Województwie Wielkopolskim, od północy z wiejską Gminą Doruchów, położoną w Powiecie Ostrzeszowskim, w Województwie Wielkopolskim, od wschodu z gminami wiejskimi: Galewice, Sokolniki i Czastary, należącymi do Powiatu Wieruszowskiego, od południa z wiejską Gminą Bolesławiec (Powiat Wieruszowski) i gminą wiejską Łęka Opatowska (Powiat Kępiński), natomiast od południowego zachodu z Gminą Baranów (Powiat Kępiński). Korzystne położenie oraz przebiegające przez gminę drogi: droga ekspresowa S-8 Wrocław-Warszawa-Białystok, droga krajowa nr 8 Wrocław-Warszawa oraz droga wojewódzka nr 450 łącząca miasta: Poznań, Kalisz i Bytom sprawiają, że gmina jest dobrze skomunikowana, atrakcyjna turystycznie i gospodarczo.

Gmina Wieruszów to gmina miejsko-wiejska. Wsie leżące w Gminie Wieruszów to: Chobanin, Cieszęcin, Górka Wieruszowska, Jutrków, Klatka, Kowalówka, Kuźnica Skakawska, Dobrydział, Lubczyna, Mieczków, Mirków, Pieczyska, Sopel,

Teklinów i Wyszaków. Gmina Wieruszów ma charakter przemysłowo-rolniczy. Obecnie teren ten w większości zajmują pola uprawne. Niemniej istnieje tutaj także rozwinięty przemysł branży meblarskiej oraz odzieżowej i spożywczej. Oprócz dużych zakładów znajduje się również wiele małych i średnich przedsiębiorstw rodzinnych.

Na terenie Gminy Wieruszów jest wiele cennych zabytków. W większości są to obiekty sakralne, kapliczki, dawne budynki podworskie oraz liczne pomniki przyrody. Wśród wiodących zabytków są kościoły, m.in. zabytkowy Klasztor Ojców Paulinów w Wieruszowie, kościół pw. św. Rocha wraz z cmentarzem w Kuźnicy Skakawskiej, kościół pw. św. Michała Archanioła w Wyszakowie, Sanktuarium św. Wojciecha w Cieszęcinie. Gmina i miasto Wieruszów obejmują powierzchnię 97,31 km², w tym miasto 5,98 km². Na terenie Gminy Wieruszów mieszka około 14,5 tysięcy mieszkańców, z czego w mieście około 8,6 tysiąca.

Tabela 1 Struktura wieku mieszkańców w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
Liczba mieszkańców Gminy Wieruszów	8748	5827	8740	5830	8678	5870
Liczba osób w wieku do 19 lat	1724	1339	1692	1336	1683	1351
Liczba osób w wieku produkcyjnym	5358	3650	5300	3630	5195	3323
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	1832	981	1911	991	2291	1019

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Wieruszowie.

Jak łatwo można zauważyć na przestrzeni lat 2017-2019 w Gminie Wieruszów z roku na rok systematycznie spada ogólna liczba mieszkańców. Maleje liczba osób w mieście Wieruszów, natomiast wzrasta liczba osób zamieszkałych na wsiach. Z analizy wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w mieście ubyło 70 osób, natomiast na wsi przybyły 43 osoby. Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, łącznie na wsi i w mieście jest to ponad 58 % ogółu mieszkańców. Jednakże z roku na rok spada liczba osób w wieku produkcyjnym. Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że liczba osób w wieku do 19 roku życia stale maleje, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie, co oznacza, że lokalne społeczeństwo „starzeje się”.

Tabela 2 Struktura mieszkańców w podziale na płeć w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
miasto	4523	4225	4529	4211	4499	4179
wieś	2934	2893	2941	2889	2972	2898
Razem	7457	7118	7470	7100	7471	7077
Ogółem	14575		14570		14548	

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Wieruszowie.

Z wyżej przedstawionych danych wynika, że na terenie Gminy Wieruszów zamieszkuje większy odsetek kobiet niż mężczyzn. Taka sytuacja utrzymuje się zarówno w samym mieście jak i na wsiach naszej Gminy.

Tabela 3 Starość w danych demograficznych w latach 2017-2019

Wiek	2017		2018		2019	
	liczba bezwzględna	% ogółu	liczba bezwzględna	% ogółu	liczba bezwzględna	% ogółu
60-69 lat	1988	13,64	1986	13,63	1981	13,62
70-79 lat	920	6,31	996	6,83	1094	7,52
80-89 lat	354	2,43	367	2,52	367	2,52
90 lat i więcej	51	0,35	45	0,31	50	0,34
Ogólna liczba ludności	14575		14570		14548	

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Wieruszowie.

Wśród seniorów najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 60-69 lat, jest to ponad 13 % ogółu mieszkańców Gminy Wieruszów. Osoby w wieku 70-79 lat stanowią nieco ponad 7 % ogółu mieszkańców. Osoby w wieku 80-89 lat stanowią ponad 2 % ogółu mieszkańców, natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby w wieku 90 lat i więcej, bo około 0,34 % ogółu mieszkańców.

Tabela 4 Liczba urodzeń i zgonów w latach 2017-2019

Rok	Urodzenia	Zgony
2017	152	132
2018	147	146
2019	166	138

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Wieruszowie.

Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. Jak wynika z powyższych danych w latach 2017-2019 w Gminie Wieruszów odnotowano dodatni przyrost naturalny.

IV. Diagnoza problemów społecznych

1. Infrastruktura społeczna na terenie Gminy Wieruszów – analiza wybranych świadczeń

Na terenie Gminy Wieruszów funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Wieruszowie. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej przewidziane w Ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Realizacja zadań polega na podejmowaniu takich działań, których celem jest udzielenie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych zasobów i umiejętności. Zadania pomocy społecznej realizowane są poprzez tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń pieniężnych, udzielanie wsparcia w formie usługowej i rzeczowej, a także pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również inne zadania na podstawie odrębnych ustaw. Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania dodatków mieszkaniowych,
- przyznawania świadczeń rodzinnych,
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- reintegracji społecznej i zawodowej dla osób z wykluczenia społecznego – projekty EFS,
- pomocy materialnej dla o charakterze socjalnym dla uczniów,

które uzupełniają katalog oferowanych przez MGOPS usług na rzecz beneficjentów, zagrożonych ubóstwem i deprawacją potrzeb materialnych.

Przy realizacji powyższych zadań Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami w tym pozarządowymi. Współpraca polega na działaniach interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 5 Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ilość rodzin korzystających z pomocy MGOPS Wieruszów	325	323	280

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Z powyższych danych wynika, że ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie zmniejszyła się na przestrzeni lat 2017-2019. W roku 2019 objętych pomocą Ośrodka było 280 rodzin tj. o 45 rodzin mniej niż w roku 2017 i o 43 rodziny mniej niż w roku 2018. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w znacznej mierze spowodowany jest wprowadzeniem przez Państwo od 01.04.2016 r. świadczenia wychowawczego 500 plus.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Świadczenia udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Tabela 6 Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie w latach 2017-2019

Rodzaje świadczeń	Liczba osób w 2017r.	Liczba osób w 2018r.	Liczba osób w 2019r.
Zasiłki stałe	56	53	52
Zasiłki okresowe	90	88	75
Schronienie	7	13	10
Usługi opiekuńcze	13	29	34
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4	2	3
Sprawienie pogrzebu	0	2	1
Zasiłki celowe udzielone na zakup: żywności opału, odzieży, przyborów szkolnych, leki.	153	225	225
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	54	48	47
Zasiłki celowe wypłacone w związku z klęską żywiołową	8	0	0
Zasiłki celowe specjalne	87	107	97
Przyznanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych.	17	20	10

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Z przedstawionych w tabeli danych wynika, że najczęściej jest wypłacanych zasiłków celowych na zakup: żywności, opału, odzieży, przyborów szkolnych i leków, następnie zasiłków celowych specjalnych, zasiłków okresowych oraz zasiłków stałych. Pozostałe rodzaje świadczeń są przyznawane w znacznie mniejszych ilościach, czasami wręcz sporadycznie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie realizuje również program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Adresatami programu są dzieci od 0 do 7 roku życia, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz osoby dorosłe będące w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności samotne, starsze, chore i niepełnosprawne.

Tabela 7 Liczba dzieci objętych programem dożywiania w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba dzieci objętych programem dożywiania	241	216	191

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie zajmuje się rozprowadzaniem żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomoc Najbardziej Potrzebującym.

Tabela 8 Liczba osób objętych pomocą żywnościową w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Liczba osób	2017	2018	2019
Kobiety	399	724	374
Mężczyźni	415	685	344

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że liczba osób korzystających z pomocy żywnościowej w 2019 r. zmniejszyła się w porównaniu do roku 2018 o połowę.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Poniższa tabela przedstawia zdiagnozowane w latach 2017-2019 powody trudnej sytuacji życiowej rodzin, uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 9 Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2017r.	Liczba rodzin w 2018r.	Liczba rodzin w 2019r.
Ubóstwo	219	195	176
Bezrobocie	145	116	99
Niepełnosprawność	119	125	116
Długotrwała lub ciężka choroba	226	223	189
Alkoholizm	33	43	35
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	91	86	63
Przemoc w rodzinie	1	3	3
Bezdomność	6	11	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	72	58	45
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	4	10
Narkomania	3	1	0
Zdarzenie losowe	12	2	3

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

W powyższej tabeli liczby rodzin nie sumują się, ponieważ dysfunkcje z powodu których pomoc jest przyznawana współwystępowały ze sobą.

Podobnie jak w latach wcześniejszych istotnym problemem rodzin korzystających ze wsparcia, który ma wpływ na prawidłowe funkcjonowanie jest: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Jednakże w latach 2017-2019 widoczny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na wyżej wymienione problemy. Nie mniej jednak, w dalszym ciągu problemem jest znalezienie legalnej pracy dla osób nieposiadających doświadczenia zawodowego. W okolicach Wieruszowa powstało wiele nowych firm, co spowodowało zapotrzebowanie na pracowników, co wykorzystali to klienci Ośrodka. Jednak wielu z nich wraca do systemu pomocy społecznej, gdyż często podejmują jedynie prace dorywcze i sezonowe.

Z powyższych danych wynika również, że spadła liczba rodzin korzystających z pomocy z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Jest to niewątpliwie spowodowane wspieraniem rodzin przez asystenta rodziny. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca z rodziną polega głównie na przygotowaniu jej do prawidłowego wypełniania ról społecznych odpowiednich do wieku oraz aktywizacji w celu podnoszenia kwalifikacji i podejmowania zatrudnienia.

Tabela 10 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ilość rodzin	10	15	12
Ilość osób w rodzinach	49	61	41
Ilość dzieci w rodzinach	31	33	23

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Podejmowane przez asystenta rodziny działania są ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej, zwłaszcza w takich sytuacjach, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia dziecka. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem, konieczne jest w takich przypadkach motywowanie rodziców do zmiany oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej, dających szansę na jego powrót do domu.

Na terenie Gminy Wieruszów funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem oraz rodziny zastępcze niezawodowe. Nie ma natomiast rodzin zastępczych zawodowych. Głównym tego powodem jest brak chętnych kandydatów na rodziny zastępcze.

Tabela 11 Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Typy rodzin zastępczych		2017		2018		2019	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem		13	17	14	17	15	20
Rodzina zastępcza niezawodowa		6	7	5	5	4	4
Rodzina zastępcza zawodowa	ogółem	-	-	-	-	-	-
	o charakterze pogotowia rodzinnego	-	-	-	-	-	-
	RDD	-	-	-	-	-	-
	specjalistyczne	-	-	-	-	-	-
Razem		19	24	19	22	19	24

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Oprócz wymienionych w tabeli rodzin zastępczych, na terenie Gminy Wieruszów funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego tj. Rodzinny Dom Dziecka w Lubczynie. Ponadto działają placówki wsparcia dziennego, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12 Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Nazwa placówki	Nazwa organizacji prowadzącej świetlicę	Adres	Liczba dzieci
Świetlica opiekuńczo-wychowawcza	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lubczyna	Lubczyna 13 98-400 Wieruszów	30
Świetlica opiekuńczo-wychowawcza	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, Koło TPD w Pieczyskach	Pieczyska ul. Szkolna 1 98-400 Wieruszów	40
Świetlica opiekuńczo-wychowawcza	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, Koło TPD w Wyszanie	Wyszanie ul. Szkolna 10 98-400 Wieruszów	30

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Na terenie Gminy Wieruszów nie funkcjonują rodziny wspierające, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gmina Wieruszów nie posiada mieszkań chronionych ani też bazy lokalowej na utworzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pozbawionych możliwości powrotu do miejsca zamieszkania.

Gmina Wieruszów zapewnia lokale w ramach najmu socjalnego. Jednak liczba lokali socjalnych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców naszej gminy.

Tabela 13 Ilość lokali socjalnych na terenie Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ilość lokali socjalnych	41	41	39

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

W ramach Centrum Usług Społecznych na terenie miasta Wieruszów zostały utworzone mieszkania wspomagane dla niesamodzielnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego, w tym 1 mieszkanie treningowe dla 3 osób i 2 mieszkania wspierane dla 6 osób. W mieszkaniach przy wsparciu asystentów osób niepełnosprawnych/asystentów osobistych osób niepełnosprawnych świadczone

są treningi zmierzające do usamodzielnienia w/w osób. W mieszkaniach wspieranych prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne.

Gmina Wieruszów nie posiada placówek zapewniających całodobowe schronienie osobom bezdomnym. W tym zakresie Gmina współpracuje z instytucjami do tego przeznaczonymi m.in. z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem, Stowarzyszeniem Centrum Pomocy „Panaceum” w Radomsku, Stowarzyszeniem MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Bełchatowie, Stowarzyszeniem MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Klizinie.

Tabela 14 Liczba osób z Gminy Wieruszów, którym udzielono schronienia w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba osób, którym udzielono schronienia	7	13	10

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Liczba osób objętych pomocą w formie udzielenia schronienia na przestrzeni lat 2017-2019 pozostaje na stałym poziomie.

Osoby wymagające interwencyjnego wsparcia psychologicznego mogą także je otrzymać w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie, bądź w przypadku osób dotkniętych dysfunkcją ruchu lub posiadających inne ograniczenia w dotarciu do Ośrodka, w miejscu zamieszkania.

Tabela 15 Liczba porad udzielonych przez psychologa w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczna porad	58	58	45

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

2. Uzależnienia

Uzależnienie rozumiane jest jako nabyty stan zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który charakteryzuje się okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej. Termin „uzależnienie” jest stosowany m.in. w odniesieniu do takich zaburzeń psychicznych jak uzależnienie od narkotyków, leków, alkoholu czy papierosów. W szerszym rozumieniu termin „uzależnienie” stosowany jest także w odniesieniu do wielu innych przymusowych zachowań. Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów. Trudno jest również jednoznacznie określić największy problem społeczny z jakim mamy do czynienia w terapii uzależnień i współuzależnienia.

Skalę uzależnienia na terenie Gminy Wieruszów obrazują dane uzyskane z Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieruszowie.

SP ZOZ Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.

Na terenie Miasta Wieruszów działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia. W Ośrodku prowadzona jest terapia indywidualna oraz terapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także udzielane są porady w punkcie konsultacyjnym, z których mogą korzystać zarówno mieszkańcy Gminy Wieruszów jak i mieszkańcy pozostałych gmin z terenu powiatu wieruszowskiego. Ośrodek prowadzi również warsztaty psychologiczne dla dzieci i młodzieży oraz działania profilaktyczne w szkołach.

Tabela 16 Wykonanie usług zdrowotnych w latach 2017-2019 dla mieszkańców Gminy Wieruszów

Wyszczególnienie	2017r.	2018r.	2019r.
Ilość wykonanych usług zdrowotnych	591	750	1365
Sesja psychoterapii indywidualnej	539	686	1291
Terapia grupowa dla: -uzależnionych - współuzależnionych	2 grupy dla osób uzależnionych – 50 spotkań dla każdej grupy 1 grupa dla osób współuzależnionych – 50 spotkań	2 grupy dla osób uzależnionych – 50 spotkań dla każdej grupy 1 grupa dla osób współuzależnionych – 50 spotkań	2 grupy dla osób uzależnionych – 50 spotkań dla każdej grupy 1 grupa dla osób współuzależnionych – 50 spotkań
Skierowanie na oddział odwykowy	Nie rejestrowane		
Diagnoza uzależnienia	43	53	60
Diagnozy współuzależnienia	9	11	14

Źródło: Dane z Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.

Powyższa tabela przedstawia dane dotyczące świadczeń zdrowotnych jakie zostały udzielone pacjentom z terenu Gminy Wieruszów przez Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w okresie od 2017 r. do 2019 r. Z analizy przedstawionych danych wynika, że systematycznie wzrasta ilość wykonywanych przez Ośrodek usług zdrowotnych. W 2019 r. było ich aż 1365 tj. o 615 więcej niż w 2018 r. oraz o 774 więcej w porównaniu do 2017 r. Wzrasta również liczba osób u których zdiagnozowano uzależnienia i współuzależnienia.

Tabela 17 Wykonanie usług profilaktycznych w latach 2017-2019 dla mieszkańców Gminy Wieruszów

Wyszczególnieni	2017r.	2018r.	2019r.
------------------------	---------------	---------------	---------------

e			
Ilość wykonanych porad w punkcie konsultacyjnym	450	450	450
Ilość przeprowadzonych warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży	144 godz.	156 godz.	160 godz.
Ilość porad dla osób z problemem przemocy w rodzinie	•liczba indywidualnych sesji terapeutycznych: 50	•liczba indywidualnych sesji terapeutycznych: 36 •porady/konsultacje: 56	•liczba indywidualnych sesji terapeutycznych: 40 •porady/konsultacje: 60
Profilaktyka w szkołach	•Liczba zajęć dla uczniów: 34 •Liczba zajęć dla rodziców: 7	•Liczba zajęć dla uczniów: 39 •Liczba zajęć dla rodziców: 6	•Liczba zajęć dla uczniów: 36 •Liczba zajęć dla rodziców: 12
Profilaktyka wczesnej interwencji „FreD goes net”	•Liczba grup: 3 •Liczba osób: 20 (w tym 12 z Gminy Wieruszów)	•Liczba grup: 3 •Liczba osób: 20 (w tym 10 z Gminy Wieruszów)	•Liczba grup: 1 •Liczba osób: 8 (w tym 6 z Gminy Wieruszów)

Źródło: Dane z Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia

Jak łatwo zauważyć ogólna ilość wykonanych porad w punkcie konsultacyjnym Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia pozostaje na stałym poziomie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na terenie Gminy Wieruszów działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych, a także działania zaistniałe w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Ponadto Komisja prowadzi działania ograniczające nieprawidłowości w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 18 Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba nowych osób zgłoszonych na Komisję	10	9	11
Liczba wysłanych zaproszeń na Komisję do osób uzależnionych oraz członków ich rodzin	170	175	180
Liczba rozmów dotyczących podjęcia leczenia odwykowego przeprowadzonych z osobami nadużywającymi alkohol lub członkami ich rodzin	50	60	70
Liczba osób, na które nałożono sądowe zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	7	12
Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów	60	60	60

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieruszowie

W 2019 r. liczba nowych osób zgłoszonych na Komisję wyniosła 11 to jest o dwie osoby więcej niż w 2018 r. oraz o jedną osobę więcej w porównaniu do 2017 r. Na przestrzeni lat 2017-2019 wzrosła liczba osób, na które nałożono sądowe zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzono każdego roku 60 kontroli dotyczących przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

3. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to najogólniej mówiąc brak możliwości samodzielnego zapewnienia sobie normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej. W wymiarze społecznym niepełnosprawność oznacza niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie na skutek barier występujących po stronie otoczenia, w tym głównie barier architektonicznych.

Tabela 19 Liczba osób z Gminy Wieruszów, które w latach 2017-2019 zostały zaliczone do stopnia niepełnosprawności/niepełnosprawności

Przedział wiekowy	Lata					
	2017		2018		2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
od 0 do 6	3	5	2	5	4	4
od 7 do 15	4	9	6	21	3	11
od 16 do 18	2	3	3	1	2	5
powyżej 18	74	106	82	96	101	119

Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu

Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu wynika, że najwięcej osób, które zostały zaliczone do stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 pochodzi z grupy wiekowej powyżej 18 r.ż. Dodatkowo należy zaznaczyć, że w grupie tej dominują mężczyźni.

Tabela 20 Liczba osób z Gminy Wieruszów powyżej 16 r.ż., które w latach 2017-2019 zostały zaliczone do stopnia niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności-osoby powyżej 16 r.ż.	Lata					
	2017		2018		2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Lekki	26	24	28	24	36	27
Umiarkowany	31	53	33	45	44	63
Znaczny	19	32	24	28	23	34
Razem	76	109	85	97	103	124

Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu

W latach 2017-2019 Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu wydał łącznie 594 orzeczenia o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Wieruszów, którzy ukończyli 16 rok życia. Orzeczenie o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności otrzymało 165 osób, w tym 90 kobiet i 75 mężczyzn. Orzeczenie o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności otrzymało 269 osób, w tym 108 kobiet i 161 mężczyzn. Natomiast orzeczenie o zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności otrzymało 160 osób, w tym 66 kobiet i 94 mężczyzn. Z danych wynika, że najwięcej orzeczeń zostało wydanych o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Ponadto należy zaznaczyć, że lekki stopień niepełnosprawności otrzymało więcej kobiet niż mężczyzn, natomiast jeśli chodzi o umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności, to dominują tutaj mężczyźni.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu nie jest w stanie ocenić „największego problemu społecznego” w swojej działalności,

ponieważ nie prowadzi w tym zakresie żadnych analiz. Jednak biorąc pod uwagę kwestie, jakie najbardziej interesują osoby zainteresowane otrzymaniem orzeczenia, statystycznie najwięcej wniosków złożono przez osoby ubiegające się o dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych. Na drugim miejscu są to osoby chcące podjąć/kontynuować zatrudnienie. Znaczny odsetek wniosków dotyczy także chęci korzystania z szeroko pojętego systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – wliczając w to system pomocy społecznej.

Realizacją zadań na rzecz osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie.

Tabela 21 Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2017-2019 (dane dotyczą powiatu wieruszowskiego)

Diagnoza niepełnosprawności	LATA		
	2017	2018	2019
Świadczenia i usługi finansowane z powodu niepełnosprawności			
Ilość osób umieszczonych w DPS (terenu całego kraju)	8	4	7
Ilość osób umieszczonych w ŚDS (z terenu powiatu wieruszowskiego)	6	4	12
Ilość osób, które otrzymały pomoc ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	9	14	0 zadanie nie realizowano
Ilość osób, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych	62 (51 dorośli i 11 dzieci)	57 (39 dorośli i 18 dzieci)	81 (62 dorośli i 19 dzieci)
Ilość osób, które otrzymały dofinansowanie na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	130	125	166
Ilość osób, które skorzystały z wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy	3	2	3
Ilość osób, które otrzymały dofinansowanie na jednorazowe środki na podjęcie działalności	0	0	0

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

W związku z tym, że powyższe dane odnoszą się do całego powiatu wieruszowskiego, a w przypadku osób umieszczonych pierwszorazowo w DPS nawet do skali całego kraju, nie można ustalić jakiej liczby osób z terenu Gminy Wieruszów te dane dotyczą. Z powyższych danych można jednak ustalić, że w ramach zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie na rzecz osób niepełnosprawnych, najwięcej wniosków zostało

złożonych na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych. Znacznie mniejsza liczba wniosków została złożona w ramach takich zadań jak: dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, które w 2019r. nie było w ogóle realizowane oraz wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy. Zadanie dotyczące dofinansowania na jednorazowe środki na podjęcie działalności, na przestrzeni lat 2017-2019 nie było realizowane. Dane dotyczące liczby osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej z terenu całego kraju, wskazują na to, że jest to bardzo mała ilość osób umieszczanych każdego roku.

Na terenie Gminy Wieruszów działają również inne placówki realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat Terapii Zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną samodzielnego i aktywnego życia.

Tabela 22 Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz osób uczestniczących w grupach wsparcia w latach 2017-2019 (dane dotyczą całego powiatu wieruszowskiego)

WTZ	LATA					
	2017		2018		2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Liczba uczestników WTZ	29	21	31	19	30	20
Razem	50		50		50	
Liczba osób w grupach wsparcia	26	41	25	40	23	37
Razem	67		65		60	

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Tabela 23 Procentowy udział uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2017-2019 w Gminie Wieruszów w stosunku do gmin powiatu wieruszowskiego

WTZ	LATA					
	2017		2018		2019	
	osoby	%	osoby	%	osoby	%
Gmina Wieruszów	22	44	22	44	21	42
Powiat Wieruszowski	48	96	48	96	48	96

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Jak wynika z powyższych tabel liczba uczestników WTZ w poszczególnych latach nie ulega zmianie.

Pozostałe placówki i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych to:

- Ośrodek Edukacji i Rehabilitacji dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością „Być Razem”,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Wieruszowie,
- Spółdzielnia Socjalna „Green Service” w Wieruszowie,
- Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc” w Wieruszowie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie,
- Stowarzyszenie Św. Rocha przy Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko-Powiatowy w Wieruszowie,

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe w Wieruszowie.

4. Zdrowie

Na terenie Gminy Wieruszów działają trzy Przychodnie Lekarskie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „COR” przy ul. Kopernika 1a w Wieruszowie,

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „BONUS” przy ul. Kopernika 4 w Wieruszowie.

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDIX” przy ul. Fabrycznej 6 w Wieruszowie.

Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie świadczy usługi medyczne w ramach następujących oddziałów:

- Oddział Chorób Wewnętrznych,

- Oddział Pediatriczny,

- Oddział Chirurgii Jednego Dnia,

- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy.

Dane pozyskane z Powiatowego Centrum Medycznego w Wieruszowie, przedstawione w poniższych tabelach dotyczą całego powiatu wieruszwskiego.

Tabela 24 Liczba pacjentów hospitalizowanych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Oddział Chorób Wewnętrznych	1141	1161	1045
Oddział Pediatriczny	511	433	454
Oddział Chirurgii Jednego Dnia	176	191	166
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	124	135	110
Razem	1952	1920	1775

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Medyczne w Wieruszowie

Z danych zawartych w tabeli wynika, że ogólna liczba pacjentów przebywających w oddziałach szpitalnych w 2019r. była dużo mniejsza niż w latach 2017-2018. Ponadto ze względu na stan zdrowia pacjentów, świadczenia zdrowotne realizowane są również w ramach hospicjum domowego.

W ramach Powiatowego Centrum Medycznego w Wieruszowie działa 11 poradni specjalistycznych, a mianowicie: diabetologiczna, dermatologiczna, neurologiczna, gruźlicy i chorób płuc, chirurgiczna, urazowo-ortopedyczna, rehabilitacyjna, ginekologiczno-położnicza, zdrowia psychicznego, otolaryngologiczna i okulistyczna.

Tabela 25 Liczba wykonanych porad w poradniach specjalistycznych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Poradnia Diabetologiczna	1905	1813	1681
Poradnia Dermatologiczna	2316	3047	3414
Poradnia Neurologiczna	1700	1920	1490
Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc	2972	3487	3115
Poradnia Chirurgiczna	3675	3486	2762
Poradnia Urazowo - Ortopedyczna	4099	4218	4262
Poradnia Rehabilitacyjna	716	730	756
Poradnia Ginekologiczno - Położnicza	4994	5065	5074
Poradnia Zdrowia Psychicznego	1387	1453	1417
Poradnia Otolaryngologiczna	2269	2317	245
Poradnia Okulistyczna	2799	2570	2924
Razem	28832	30106	29300

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Medyczne w Wieruszowie

Powyższa tabela przedstawia ilość porad wykonanych w poradniach specjalistycznych znajdujących się na terenie NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie. Z analizy danych wynika, że ilość porad w kolejnych latach utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tabela 26 Liczba pacjentów korzystających z pracowni diagnostycznych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Pracownia EKG i Prób Wysiłkowych	716	611	560
Pracownia Badań Endoskopowych	2295	2602	2646
Pracownia USG	1408	1485	1114
Pracownia Diagnostyki Obrazowej	8124	9276	9208
Razem	12543	11265	11373

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Medyczne w Wieruszowie

Z zawartych w tabeli danych wynika, że systematycznie z roku na rok wzrasta liczba pacjentów korzystających z Pracowni Badań Endoskopowych, natomiast spada liczba pacjentów korzystających z Pracowni EKG i Prób Wysiłkowych, Pracowni USG oraz Pracowni Diagnostyki Obrazowej.

5. Sytuacja osób starszych

Liczebność ludzi w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Wieruszów każdego roku wzrasta średnio o 1 % co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 27 Starość w danych demograficznych w latach 2017-2019

Wiek	2017		2018		2019	
	liczba bezwzględna	% ogółu	liczba bezwzględna	% ogółu	liczba bezwzględna	% ogółu
60-69 lat	1988	22%	1986	23%	1981	24%
70 lat i więcej	1325		1408		1511	
Ogólna liczba ludności	14575		14570		14548	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Wieruszowie

Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, socjalne. Na terenie Gminy Wieruszów usługi opiekuńcze przyznawane są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Dzięki pomocy usługowej ludzie starsi, obłożnie chorzy, niepełnosprawni mają możliwość funkcjonowania w swoim naturalnym środowisku.

Tabela 28 Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba osób	13	29	34
Liczba godzin	3547	7893	8147

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Powyższe dane obrazują wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie w postaci usług opiekuńczych latach 2017-2019. Ponadto Ośrodek świadczył w powyższym okresie usługi opiekuńcze w ramach Centrum Usług Społecznych. Projekt „Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim” to projekt partnerski współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w latach 2014-2020, Poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne. Celem głównym projektu był „Rozwój usług dla osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych na terenie powiatu wieruszowskiego”.

Tabela 29 Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w ramach Centrum Usług Społecznych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
------------------	------	------	------

Liczba osób	4	6	6
Liczba opiekunów	2	2	3

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Z powyższej tabeli wynika, że liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania w ramach Centrum Usług Społecznych była na tym samym poziomie.

Począwszy od 01 czerwca 2020r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej” realizuje sąsiedzkie usługi opiekuńcze dla 10 osób niesamodzielnych. Celem realizacji usługi jest zapewnienie osobom niesamodzielnym wsparcia w miejscu zamieszkania. Okres realizacji projektu został ustalony od 01.06.2020r. do 31.05.2023r.

Na terenie Gminy Wieruszów nie są realizowane specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta. Powodem tego stanu rzeczy jest brak osób chętnych do świadczenia takich usług z uwagi na niskie wynagrodzenie.

Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej. Jednak z uwagi na konieczność ponoszenia odpłatności przez Gminę za mieszkańca przebywającego w domu pomocy społecznej liczba osób kierowanych do placówek stacjonarnych jest znacznie mniejsza od istniejących potrzeb.

Tabela 30 Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba osób skierowanych do DPS	3	5	3
Liczba osób przebywających w DPS	21	20	22
Odpłatność gminy za pobyt w DPS (zł)	499 961,00	523 294,00	589 258,00

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w 2019r. wzrosła w stosunku do lat ubiegłych. Jednocześnie wzrosły koszty utrzymania osób przebywających w tego typu placówkach. W 2019r. odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w DPS była o 65 964,00 zł większa niż w roku 2018.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie kieruje do domów pomocy społecznej jedynie te osoby, w przypadku których brak jest możliwości zapewnienie całodobowych usług w miejscu zamieszkania odpowiadającym potrzebom klienta.

Uwzględniając potrzeby osób starszych Gmina Wieruszów utworzyła z dniem 01 stycznia 2021r. Klub „Senior+”, którego siedziba mieści się w Wieruszowie przy ul. Kępińskiej 2A. Klub jest ośrodkiem wsparcia dla seniorów (osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+) z terenu Gminy Wieruszów. Celem Klubu jest zapewnienie seniorom wsparcia oraz kompensowanie skutków samotności, niesamodzielności i niepełnosprawności, a także propagowanie modelu aktywnego i godnego życia w wieku senioralnym. Przedmiotem działania Klubu jest realizowanie zadań w zakresie rozwoju aktywności seniorów. Klub oferuje 20 miejsc dla seniorów z terenu Gminy Wieruszów. Zajęcia w Klubie są realizowane przez cały rok, co najmniej 3 razy w tygodniu.

Na terenie Gminy Wieruszów przy Wieruszowskim Domu Kultury działa również Uniwersytet Trzeciego Wieku. W latach 2019-2020 WUTW liczył 180 słuchaczy (składki). W ramach WUTW funkcjonują zajęcia stałe, wycieczki i zajęcia otwarte. Słuchacze WUTW czynnie biorą udział w wielu wydarzeniach na terenie gminy i powiatu, organizują wycieczki, wyjazdy, spotkania integracyjne, biorą udział w przeglądach skierowanych do Seniorów.

Tabela 31 Działalność WUTW w roku 2019

Wydarzenia	Ilość wydarzeń/osób
Zajęcia stałe	11
Ilość osób uczęszczających na zajęcia stałe	160
Liczba wycieczek	11
Ilość uczestników wycieczek	332
Liczba wydarzeń ogółem	21
Liczba uczestników wydarzeń	1 127

Źródło: Dane z Wieruszowskiego Domu Kultury

W Wieruszowie działa również Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, które swoją działalność prowadzi od ponad 40-stu lat.

6. Edukacja

Gmina Wieruszów prowadzi następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Janusza Korczaka w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa w Teklinowie,
- Szkoła Podstawowa w Wyszanie,

- Szkoła Podstawowa w Pieczyskach,
- Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Wieruszowie,
- Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Wieruszowie,
- Przedszkole Publiczne Sióstr św. Jadwigi,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Zielony Listek”,
- Przedszkole Niepubliczne „Mali Odkrywcy”.

Na terenie miasta Wieruszów działa również Żłobek Miejski, jednak ilość miejsc w żłobku jest niewystarczająca do rzeczywistych potrzeb.

Tabela 32 Liczba uczniów w placówkach oświatowych w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Szkoła Podstawowa Nr 1	545	505	442
Szkoła Podstawowa Nr 2	339	323	266
Szkoła Podstawowa Nr 3	311	342	289
SP Pieczyska	85	99	98
SP Teklinów	64	68	66
SP Wyszaków	83	94	87
RAZEM	1427	1431	1248

Źródło: Dane z Referatu Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Wieruszowie

Analiza zawartych danych wskazuje, że w Gminie Wieruszów ilość uczniów w roku szkolnym 2019/2020 w porównaniu do roku szkolnego 2017/2018 zmniejszyła się o 179 uczniów, natomiast w porównaniu do roku szkolnego 2018/2019 o 183 uczniów.

Do szkół mieszczących się na terenie Gminy Wieruszów uczęszczają uczniowie niepełnosprawni, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela 33 Liczba uczniów niepełnosprawnych w placówkach Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	2017/2018	2018/2019	2019/2020
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	11	10	14
Słabosłyszący	4	5	5
Słabowidzący	3	3	4
Z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	4	4	6
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	13	15	15
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	13	10	8
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim	2	0	3
Z autyzmem w tym zespołem Aspergera	11	9	14
Zagrożeni niedostosowaniem społecznym	0	0	2
Razem	61	56	71

Źródło: Dane z Referatu Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Wieruszowie

Z powyższej tabeli wynika, że w roku szkolnym 2019/2020 wzrosła ogólna liczba uczniów niepełnosprawnych, i tak w porównaniu do roku szkolnego 2017/2018 o 10 uczniów, natomiast w porównaniu do roku szkolnego 2018/2019 o 15 uczniów.

Na terenie Gminy Wieruszów funkcjonują następujące szkoły średnie:

- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie.

W ramach Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie funkcjonują następujące typy szkół:

1) Technikum o kierunkach:

- technik budownictwa
- technik ekonomista
- technik handlowiec
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik logistyk

technik mechatronik

2) Szkoła Branżowa I stopnia – oferuje naukę w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych, stolarz, tapicer, kucharz, fryzjer, ślusarz, monter wewnętrznych instalacji sanitarnych oraz inne, z praktyczną nauką zawodu w zakładach pracy.

3) Szkoła Branżowa II stopnia – oferuje naukę w zawodzie technik handlowiec.

4) Szkoła Policealna dla Dorosłych o kierunku opiekun medyczny.

W ramach Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące, które oferuje kształcenie w następujących profilach:

- profil społeczny (ze zwiększoną liczbą godzin geografii, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego i języka obcego),

- profil medyczny (ze zwiększoną liczbą godzin biologii, chemii, matematyki i języka obcego),

- profil politechniczny (ze zwiększoną liczbą godzin fizyki, matematyki, informatyki i języka obcego).

Znacznie mniejsze zainteresowanie wśród uczniów ma Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci i młodzieży świadczy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieruszowie. Poradnia wspomaga również rodziców oraz nauczycieli i wychowawców w ich pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Tabela 34 Formy terapii i rodzaje zajęć prowadzonych dla dzieci i młodzieży z Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Formy terapii i rodzaje zajęć prowadzonych w Poradni	* terapia psychologiczna – 31 * terapia pedagogiczna – 8 * terapia logopedyczna – 13 * terapia Biofeedback – 1 * zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 6	* terapia psychologiczna – 25 * terapia pedagogiczna – 4 * terapia logopedyczna – 12 * terapia Biofeedback – 1 * zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 7 * terapia rodzin – 2	* terapia psychologiczna – 19 * terapia pedagogiczna – 4 * terapia logopedyczna – 13 * zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 8 * terapia rodzin – 2 * socjoterapia – 4

Źródło: Dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie

Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił spadek liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w terapii psychologicznej i terapii pedagogicznej. Liczba uczestników pozostałych rodzajów terapii i zajęć pozostaje na tym samym poziomie.

Tabela 35 Rodzaje i liczba przeprowadzonych badań diagnostycznych dla dzieci i młodzieży z Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Rodzaje i liczba przeprowadzonych badań diagnostycznych	* diagnoza psychologiczna – 124 * diagnoza pedagogiczna – 112 * diagnoza logopedyczna – 19 * porada zawodowa – 16	* diagnoza psychologiczna – 132 * diagnoza pedagogiczna – 128 * diagnoza logopedyczna – 21 * porada zawodowa – 1	* diagnoza psychologiczna – 130 * diagnoza pedagogiczna – 126 * diagnoza logopedyczna – 23 * porada zawodowa – 4

Źródło: Dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie

Z powyższych danych wynika, że najczęściej w ciągu każdego roku w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest przeprowadzanych diagnoz psychologicznych, a następnie pedagogicznych. Znacznie mniej jest przeprowadzanych diagnoz logopedycznych. Natomiast ilość porad zawodowych w latach 2018-2019 znacznie się zmniejszyła w porównaniu z rokiem 2017.

Tabela 36 Liczba konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży z Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba przeprowadzonych konsultacji psychologicznych	* konsultacja psychologiczna - 44	* konsultacja psychologiczna - 63	* konsultacja psychologiczna - 49

Źródło: Dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie

W latach 2018-2019 nastąpił wzrost liczby konsultacji psychologicznych w stosunku do roku 2017.

Tabela 37 Liczba wydanych orzeczeń i opinii dla dzieci i młodzieży z Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ile i w jakich sprawach zostało wydanych orzeczeń	<p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 4</p> <p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym – 2</p> <p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym – 1</p> <p>* niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja – 2</p> <p>* zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 2</p> <p>* indywidualne nauczanie – 13</p> <p>* opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 2</p>	<p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 12</p> <p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym – 2</p> <p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim (zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze) – 2</p> <p>* niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja – 4</p> <p>* zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 3</p> <p>* indywidualne nauczanie – 10</p> <p>* opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 7</p> <p>* brak potrzeby indywidualnego nauczania – 1</p>	<p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 11</p> <p>* niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym – 1</p> <p>* niesłyszące – 1</p> <p>* niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja – 3</p> <p>* autyzm, w tym zespół Aspergera – 6</p> <p>* niepełnosprawność sprzężona – 7</p> <p>* indywidualne nauczanie – 17</p> <p>* opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 2</p> <p>* brak potrzeby indywidualnego nauczania – 1</p>
Ile i w jakich sprawach zostało wydanych opinii	<p>* dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 44</p> <p>* objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce – 22</p> <p>* specyficzne</p>	<p>* dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 44</p> <p>* objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce – 15</p> <p>* specyficzne</p>	<p>* dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 39</p> <p>* objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce – 21</p> <p>* specyficzne</p>

	<p>trudności w uczeniu się – 12 * inna opinia związana z kształceniem i wychowaniem dziecka – 8 * zezwolenie na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu – 10</p>	<p>trudności w uczeniu się – 21 * inna opinia związana z kształceniem i wychowaniem dziecka – 1 * zezwolenie na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu – 4 * odroczenie rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego – 6 * przyjęcie ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy – 5 * zindywidualizowana ścieżka kształcenia – 1</p>	<p>trudności w uczeniu się – 20 * inna opinia związana z kształceniem i wychowaniem dziecka – 2 * zezwolenie na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu – 1 * odroczenie rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego – 2 * przyjęcie ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy – 1 * zindywidualizowana ścieżka kształcenia – 2 * wcześniejsze przyjęcie dziecka do szkoły podstawowej – 1</p>
--	--	---	---

Źródło: Dane z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie

Z danych zawartych w tabeli wynika, że w latach 2018-2019 znacznie wzrosła w porównaniu z rokiem 2017 liczba wydanych orzeczeń w zakresie niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim. Natomiast liczba wydanych orzeczeń w zakresie niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym i znacznym pozostaje na tym samym poziomie. Zwiększa się każdego roku liczba dzieci, wobec których orzeczono indywidualne nauczanie.

Ilość opinii wydanych w zakresie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia oraz opinii w zakresie objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce w latach 2017-2019 pozostaje na tym samym poziomie.

7. Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i chcących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia. Skalę bezrobocia oraz szczegółową analizę struktury bezrobotnych w latach 2017-2019 w Gminie Wieruszów przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 38 Charakterystyka osób bezrobotnych w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem			Z ogółu								
				Osoby niepełnosprawne			Osoby w wieku do 25 lat			Osoby w wieku powyżej 50 lat		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	310	286	236	16	19	18	39	53	45	61	61	54
Bezrobotni z prawem do zasiłku	68	61	46	8	8	5	5	5	6	29	20	16
Razem	378	347	282	24	27	23	44	58	51	90	81	70

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie

Z powyższej tabeli wynika, że liczba osób bezrobotnych w Gminie Wieruszów na koniec 2019 r. była mniejsza niż w latach ubiegłych. W ogólnej liczbie osób bezrobotnych zdecydowaną większość stanowią osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością w latach 2017-2019 jest zróżnicowana, jednak na dość stałym poziomie. Ilość osób niepełnosprawnych na koniec 2019 r. wynosiła 23 osoby, co stanowiło 8,16 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 39 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019 z podziałem na zamieszkanie

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
Osoby w wieku do 25 lat	25	19	26	32	24	27
Osoby niepełnosprawne	14	10	13	14	13	10
Osoby w wieku powyżej 50 lat	59	31	50	31	39	31
Bezrobotni ogółem	231	147	205	142	159	123

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie

Powyższe dane pokazują, że liczba osób bezrobotnych zamieszkałych w mieście jest większa niż zamieszkałych na wsiach.

Tabela 40 Charakterystyka bezrobotnych ze względu na płeć w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2017	215	163
2018	211	136
2019	172	110

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że kobiety bezrobotne w Gminie Wieruszów stanowią większość. Jako jedną z przyczyn takiego stanu można uznać, że pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn obawiając się obciążeń związanych z macierzyństwem, a kobiety po urodzeniu dziecka oraz okresie jego wychowania mają problemy z powrotem na rynek pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie udziela pomocy osobom pozostającym bez pracy poprzez realizację celów polityki społecznej w zakresie tworzenia miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia, w szczególności poprzez: prace interwencyjne, staże, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, szkolenia bezrobotnych i inne.

Część osób bezrobotnych to klienci pomocy społecznej. Ich sytuacja jest monitorowana przez pracowników socjalnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie. Oprócz pomocy finansowej i rzeczowej osoby te mogą skorzystać również z prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie

usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Prace te mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60 % minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

Poniższa tabela przedstawia zatrudnienie osób bezrobotnych z terenu Gminy Wieruszów w ramach prac społecznie użytecznych w latach 2017-2019.

Tabela 41 Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych z terenu Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2017	6	4
2018	3	7
2019	3	7

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie

Z tabeli wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych korzystających z prac społecznie użytecznych utrzymywała się na tym samym poziomie i wynosiła 10 osób w każdym roku.

8. Przestępczość

Skalę przestępczości na terenie Gminy Wieruszów w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42 Zestawienie przestępstw popełnionych na obszarze Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Przestępstwa	2017	2018	2019
Liczba przestępstw ogółem	154	140	176
Przestępstwa drogowe	49	45	60
Kradzież z włamaniem	17	14	17
Rozboje, wymuszenia	0	2	0
Przestępstwa narkotykowe	9	9	15
Kradzieże	25	24	17

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie

Jak wynika z tabeli w 2019r. nastąpił niewielki wzrost przestępczości ogółem. Wzrosła liczba przestępstw drogowych, przestępstw narkotykowych oraz kradzieży z włamaniem. Spadła natomiast liczba rozbojów, wymuszeń oraz kradzieży.

Tabela 43 Zestawienie wykroczeń popełnionych na obszarze Gminy Wieruszów w latach 2017-2019

Wykroczenia	2017	2018	2019
Liczba wykroczeń ogółem	152	166	217
Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	1	3	6
Wykroczenia przeciwko osobie	0	0	1
Wykroczenia przeciwko zdrowiu	0	0	1
Wykroczenia przeciwko mieniu	50	70	89
Wykroczenia przeciwko obyczajowości publicznej	6	0	11
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1	0	9

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie

Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba wykroczeń w 2019r. wzrosła w porównaniu do lat ubiegłych. Należy jednak zaznaczyć, że zestawienie popełnionych wykroczeń na terenie Gminy Wieruszów obejmuje tylko sprawy, gdzie było prowadzone postępowanie wyjaśniające o wykroczenie tzw. RSOW i gdzie skierowano wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Wieluniu II Wydział Karny lub odstąpienie. Wobec sprawców wykroczeń którzy zostali ukarani w postępowaniu mandatowym, Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie nie jest w stanie podać zestawienia wyliczeń w poszczególnych grupach, gdyż nie posiada takich danych.

Jednym z głównych problemów społecznych w działalności Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie jest alkohol, pod którego działaniem dochodzi do zwiększonej ilości różnych czynów karalnych tj. wykroczeń lub przestępstw. Należy zwrócić też uwagę, że w ostatnich kilku latach w celach zarobkowych na teren Gminy Wieruszów przybyła duża grupa osób narodowości Ukraińskiej, Gruzjińskiej lub innej odmiennej kulturowo i społecznie. Część osób z tej grupy nie przestrzega prawa i popełnia wykroczenia lub przestępstwa przeważnie pod działaniem alkoholu.

Tabela 44 Liczba realizowanych procedur „Niebieska Karta” przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie w latach 2017-2019

Niebieska Karta	2017	2018	2019
Teren Miasta Wieruszów	7	8	9
Teren Gminy Wieruszów	5	3	5

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie

Powyższa tabela pokazuje, że w 2019r. nastąpił niewielki wzrost realizowanych procedur „Niebieska Karta” przez KPP w Wieruszowie w porównaniu do lat ubiegłych. Większa jest też liczba realizowanych procedur „Niebieska Karta” na terenie miasta Wieruszów niż na pozostałym obszarze Gminy Wieruszów.

9. Przemoc w rodzinie

Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są: Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do zadań własnych gminy, o których mówi Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje, zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie. Elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zespół interdyscyplinarny. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie,
- Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie,
- Miejskiego Ośrodka Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie,
- Szkoły Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka w Wieruszowie,
- Szkoły Podstawowej nr 3 w Wieruszowie,
- Szkoły Podstawowej nr 2 w Wieruszowie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego w Wieluniu,
- Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „COR” w Wieruszowie,

- Stowarzyszenia Integracyjnego „Klub Otwartych Serc”, Społeczny Rzecznik Praw Dziecka.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- realizację zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Precyzyjne określenie rozmiarów przemocy w rodzinie jest trudne. Korzystając jednak z dostępnych źródeł informacji, takich jak: statystyki Policji (przeprowadzone interwencje, uruchomione procedury „Niebieskie Karty”) czy dane zbierane przez podmioty (instytucje, organizacje) udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie można starać się oszacować skalę zjawiska przemocy domowej.

Tabela 45 Liczba realizowanych procedur „Niebieska Karta” w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin w których była realizowana procedura „NK”	20	23	22
Liczba formularzy wszczynających procedurę „NK”	15	15	15
Liczba rodzin w których została zakończona procedura „NK”	14	18	13

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że liczba formularzy wszczynających procedurę „NK” w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2019 była taka sama.

Tabela 46 Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba dzieci	11	7	25
Liczba kobiet	28	33	29
Liczba mężczyzn	33	27	22
Ogółem	72	67	76

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

W 2019 r. znacznie zwiększyła się liczba dzieci objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, natomiast zmniejszyła się liczba kobiet i mężczyzn. W porównaniu do 2018 r. liczba dzieci wzrosła o 18 osób. Wśród ogólnej liczby osób objętych pomocą zdecydowaną większość stanowią kobiety następnie dzieci i mężczyźni.

Osoby doznające przemocy domowej mogą również uzyskać wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie. W Punkcie Interwencji Kryzysowej dyżurują następujący specjaliści: psycholog, prawnik i pracownik socjalny. Specjaliści w ramach PIK świadczą specjalistyczne poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomagają w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Tabela 47 Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w Gminie Wieruszów w latach 2017-2019

Liczba posiedzeń	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	59	105	89

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Najczęściej powodem zakończenia procedury „Niebieska Karta” było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego jej stosowania oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a także rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania dalszych działań.

V. Analiza SWOT

Wiarygodna i rzetelna analiza strategiczna jest koniecznym etapem na drodze opracowania efektywnej i realnej strategii. Analiza strategiczna łączy część diagnostyczną strategii z jej częścią planistyczną. Składająca się na nią diagnoza i badanie środowiska zewnętrznego Jednostki Samorządu Terytorialnego służy zarówno eliminacji zauważonych nieprawidłowości i błędów, jak również celom planistycznym. Analiza strategiczna jest skuteczną metodą identyfikacji mocnych

i słabych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

§mocnych stron – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu;

§słabych stron – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać;

§szans – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

§zagrożeń – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących (MGOPS, PCPR, KPP, PPP, MOPTUiW, PUP, kuratorzy), - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, - współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin i dzieci, - otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznaje i wypłaca zasiłki, świadczenia rodzinne, prowadzi dożywianie, zapewnia usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kieruje do domów pomocy społecznej, zapewnia schronienie osobom bezdomnym, - wykwalifikowana, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, - brak rodzin wspierających, - brak kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, - brak mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, - niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, - mała ilość placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, - brak placówek zapewniających osobom bezdomnym całodobowe schronienie, - wzrasta liczba osób uzależnionych i współuzależnionych, - łatwy dostęp do środków uzależniających, - wzrasta liczba osób dorosłych posiadających orzeczenie o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności, - mała aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością, - niska mobilność osób niepełnosprawnych z uwagi na ograniczenia w funkcjonowaniu,

- praca asystenta rodziny z rodzinami wymagającymi wsparcia,
- zmniejsza się liczba beneficjentów pomocy społecznej,
- funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego – 3 świetlice opiekuńczo-wychowawcze,
- powiat wieruszowski prowadzi całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego w Lubczynie,
- PCPR realizuje program rozwoju pieczy zastępczej na terenie gminy,
- działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- SP ZOZ Miejski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień i Współzależnienia prowadzi terapię indywidualną i grupową dla osób uzależnionych i współzależnionych oraz warsztaty psychologiczne dla dzieci i młodzieży, a także działania profilaktyczne w szkołach,
- przy MOPTUiW działa punkt konsultacyjny, w którym udzielane są porady,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych m.in. Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc” w Wieruszowie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko-Powiatowy w Wieruszowie,
- działa Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie Integracyjne „KOS”,
- funkcjonuje Ośrodek Edukacji i Rehabilitacji dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością „Być Razem” prowadzony przez Stowarzyszenie Integracyjne „KOS”,
- Spółdzielnia Socjalna „Green Service” – wspólne przedsięwzięcie Gminy Wieruszów i Stowarzyszenia Integracyjnego „KOS”,
- Zakład Aktywności Zawodowej

- niskie uposażenia osób niepełnosprawnych,
- występowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, utrudniających codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych,
- utrudniony dostęp do opieki medycznej dla osób leżących,
- brak placówki specjalistycznej oferującej kompleksowe leczenie i rehabilitację dla osób niepełnosprawnych,
- słaby dostęp do specjalistów takich jak: kardiolog, endokrynolog, urolog, onkolog, psychiatra dziecięcy,
- zwiększająca się liczba osób starszych wymagających usług opiekuńczych,
- brak osób chętnych do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych z uwagi na niskie wynagrodzenie,
- brak Domu Pomocy Społecznej dla ludzi starszych,
- brak komunikacji miejskiej,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- niewystarczająca ilość miejsc w Żłobku Miejskim w stosunku do rzeczywistych potrzeb,
- niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców,
- zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym,
- utrzymujące się bezrobocie,
- brak motywacji u części bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia,
- brak kwalifikacji zawodowych u części bezrobotnych,
- brak umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy i nawiązania kontaktu z pracodawcą,
- istnienie szarej strefy zatrudnienia,
- wzrasta ogólna liczba przestępstw i wykroczeń na terenie gminy,
- występuje przemoc w rodzinach,
- brak specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy domowej,
- brak terapii dla osób poddanych

<p> prowadzony przez Stowarzyszenie Integracyjne „KOS”, - mieszkania wspomagane dla niesamodzielnymi mieszkańcami m.in. Gminy Wieruszów, w tym 1 mieszkanie treningowe i 2 mieszkania wspierane, - zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej, - PCPR realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji społecznej oraz programy celowe, - PUP realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, - funkcjonują 3 przychodnie lekarskie: „COR”, „BONUS” i „MEDIX”, - działa Powiatowe Centrum Medyczne NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie, w ramach którego prowadzony jest oddział chorób wewnętrznych, oddział pediatryczny, oddział chirurgii jednego dnia, zakład opiekuńczo-leczniczy oraz hospicjum domowe, a także działają poradnie specjalistyczne, pracownie diagnostyczne i ratownictwo medyczne, - prowadzone są działania profilaktyczne w sferze zdrowia, - MGOPS w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych realizuje sąsiedzkie usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnymi, - działa ośrodek wsparcia dla seniorów - Klub „Senior +”, - przy WDK działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, - działa Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, - dobrze rozwinięta jest sieć placówek oświatowych: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe; - na terenie gminy działa żłobek miejski, - Gmina corocznie w miarę posiadanych środków wyposaża szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt sportowy, - dyrektorzy szkół piszą projekty celem pozyskania dodatkowych środków na </p>	<p> mobbingowi w pracy, - brak organizacji pozarządowych działających na rzecz ofiar doznających przemocy, </p>
--	--

<p>wyposażenie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadza badania diagnostyczne, konsultacje psychologiczne oraz prowadzi różne formy terapii i zajęć dla dzieci i młodzieży, - zmniejsza się liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, - rozbudowana sieć małych i dużych zakładów pracy na terenie Gminy Wieruszów oraz okolicznych gmin położonych na terenie powiatu wieruszowskiego i powiatu kępińskiego, - PUP oferuje osobom bezrobotnym prace interwencyjne, staże, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz szkolenia, - współpraca PUP z pracodawcami, - specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej, - Powiat Wieruszowski zleca prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem Caritasowi Diecezji Kaliskiej (zapewnia miejsca noclegowe m.in. dla mieszkańców Gminy Wieruszów), - działa zespół interdyscyplinarny, - działa gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - prospołeczna polityka państwa, - większa liczba urodzeń niż zgonów, - rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej, - uregulowania prawne w zakresie wpierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - udział organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, - wzrost liczby rodzin wymagających pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, - małe zainteresowanie rodziców spędzaniem wolnego czasu z dziećmi, - brak kontroli ze strony rodziców nad

<p>w budowaniu zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost jakości usług świadczonych na rzecz dziecka i rodziny, przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, zarówno krajowych jak i unijnych, - wzrost świadomości społecznej na temat zagrożenia uzależnieniami, - rozpowszechnianie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz kadry pedagogicznej, - zwiększenie wiedzy osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na temat przysługujących ulg i uprawnień, - środki PFRON na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, - większe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, - orzecznictwo prowadzone przez Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, - szczepienia, w tym program szczepień przeciw covid-19, - dodatkowe świadczenia dla osób starszych (13-sta i 14-sta emerytura), - rozwój nowych form nauczania (m.in. nauczanie zdalne), - szeroki wachlarz ofert pracy, - rozwój szkolnictwa zawodowego, - korzystne położenie komunikacyjne (droga S8, drogi krajowe i wojewódzkie). - procedura „Niebieska Karta” – uregulowania prawne, - udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań na rzecz ofiar przemocy domowej, 	<p>tym co dzieci robią w sieci (internet),</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszanie liczby miejsc w instytucjonalnych formach opieki nad dzieckiem na rzecz rodzinnych form opieki przy jednoczesnym braku osób zainteresowanych pełnieniem funkcji zawodowej rodziny zastępczej, - pojawiające się nowe formy uzależnień, - niski poziom wiedzy oraz ignorowanie skutków uzależnień, - niska świadomość społeczna na temat potrzeb i ograniczeń osób niepełnosprawnych, - izolacja i marginalizacja osób z niepełnosprawnością, - utrzymująca się tendencja wśród społeczeństwa do traktowania osób niepełnosprawnych i ich potrzeb jako drugoplanowych, - wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza, - złe nawyki żywieniowe, - mała aktywność fizyczna dzieci i młodzieży, - stres i szybkie tempo życia, - nadmiar obowiązków, - brak czasu na wypoczynek, - częstsza zapadalność na choroby, w tym nieuleczalne, - starzenie się społeczeństwa, - brak możliwości lub chęci zapewnienia opieki osobom starszym w domu przez najbliższych członków rodziny, - brak możliwości nauczania stacjonarnego w szkołach z uwagi na przedłużającą się pandemię koronawirusa, - utrzymujące się długotrwałe bezrobocie, - ograniczenie przez pracodawców przyjęć nowych osób do pracy z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju, - ukrywanie zjawiska przemocy domowej, - modelowanie przez dzieci negatywnych zachowań rodziców,
--	--

VI. Misja

Misja w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje gminy. Wskazuje kierunki działania poprzez określenie granic, w których są zawarte wybory strategiczne. Określona w niniejszej Strategii misja w sposób całościowy traktuje o problematyce lokalnej polityki społecznej w perspektywie kilku najbliższych lat:

„Rozbudowa spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Gminy Wieruszów w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu”.

Wypełnienie tak określonej misji będzie możliwe po zrealizowaniu wyznaczonego celu strategicznego oraz celów operacyjnych, a także kierunków niezbędnych działań przez podmioty zaangażowane w realizację Strategii.

VII. Adresaci strategii

Ważnym zadaniem władz Gminy Wieruszów jest zapewnienie odpowiedniego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, edukacji i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Wieruszów, zarówno rodziny jak i osoby samotne, które wymagają wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz pomocy w odzyskaniu wiary we własne siły i możliwości do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VIII. Cel strategiczny

Strategia zawiera prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

W celu realizacji określonej w Strategii misji sformułowano cel strategiczny oraz wskazano prognozę zmian po jego osiągnięciu.

Cel strategiczny:

Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji związanych z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej, opieką na osobami niepełnosprawnymi i starszymi, uzależnieniem, przemocą i bezrobociem.

Prognoza zmian:

- wzrost świadomości rodzin na temat racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi,
- nabycie umiejętności prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich,
- zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- zwiększenie wiedzy w zakresie możliwości korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- ograniczenie kryzysów w rodzinach,
- rozwój rodzin wspierających,
- zwiększenie zainteresowanie osób pełnieniem funkcji zawodowej rodziny zastępczej,
- powstanie mieszkań chronionych,
- zwiększenie liczby mieszkań socjalnych,
- zwiększenie liczby placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat uzależnień,
- zwiększenie usług specjalistycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- łatwiejszy dostęp do opieki medycznej dla osób w stanach leżących,
- zwiększenie usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie wiedzy o niepełnosprawności wśród społeczności lokalnej,
- zwiększenie liczby specjalistów w obszarze zdrowia,
- rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych,
- powstanie całodobowej placówki opiekuńczej dla osób starszych,
- zwiększenie liczby miejsc w Żłobku Miejskim,
- wzrost motywacji u osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia,

- wzrost umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy i nawiązania kontaktu z pracodawcą,
- zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych,
- ograniczenie przemocy w rodzinach,
- zwiększenie wsparcia dla ofiar przemocy,
- rozwój specjalistycznych form terapii dla ofiar przemocy domowej.

IX. Cele operacyjne, kierunki działań i sposób ich realizacji

Dla potrzeb realizacji celu strategicznego zostały określone cele operacyjne, którym przypisano kierunki niezbędnych działań oraz przewidywane efekty. Wskazano również realizatorów i partnerów realizujących poszczególne działania, okres ich realizacji, źródła finansowania oraz wskaźniki realizacji działań.

Cel strategiczny:	
Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji związanych z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej, opieką na osobami niepełnosprawnymi i starszymi, uzależnieniem, przemocą i bezrobociem.	
Cel operacyjny: I Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i prowadzeniu gospodarstwa domowego.	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna praca socjalna z rodziną; 2. Wsparcie finansowe rodzin żyjących w ubóstwie; 3. Rozwój asystentury rodzinnej; 4. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodzin niewydolnych wychowawczo; 5. Organizacja spotkań integracyjnych dla dzieci i młodzieży o tematyce prorodzinnej (festyny, konkursy); 6. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
Przewidywane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi; - zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; - stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom; - wzrost świadomości wśród rodziców na temat prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich; - zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki; - zdobywanie wiedzy i rozwijanie nowych zainteresowań.
Realizatorzy i Partnerzy	Samorząd gminy, MGOPS, PCPR, WDK, szkoły, przedszkola, świetlice funkcjonujące na terenie gminy, organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	budżet gminy, budżet państwa, środki UE, sponsorzy.
Okres realizacji	2021-2026
Wskaźniki realizacji	- liczba rodzin objętych pomocą;

działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przyznanych świadczeń; - liczba zatrudnionych asystentów rodziny; - liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny; - liczba spotkań edukacyjnych na rzecz rodziny; - liczba dzieci korzystających z wypoczynku letniego; - liczba spotkań integracyjnych dla dzieci i młodzieży.
Cel operacyjny: II Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych; 2. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych; 3. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób starszych (klub seniora, dzienny dom pobytu); 4. Realizacja projektów na rzecz wspierania osób starszych, osób niepełnosprawnych i ich rodzin (asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze dla osób wymagających wsparcia w Gminie Wieruszów: usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługa dowożenia posiłków, usługa wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i opiekuńczego); 5. zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych; 6. Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku; 7. Podejmowanie działań informacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnością.
Przewidywane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dziennej opieki osobom starszym i niepełnosprawnym; - zmniejszenie liczby osób kierowanych do DPS-ów; - integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem; - wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych; - pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych; - zwiększenie wiedzy wśród osób niepełnosprawnych i ich rodzin na temat przysługujących im ulg i uprawnień; - stworzenie możliwości opiekunom osób niepełnosprawnych pozyskania wolnego czasu w celu wytchnienia i zregenerowania sił; - aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem.
Realizatorzy i Partnerzy	Samorząd gminy, MGOPS, PCPR, WDK, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły, organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	budżet gminy, budżet państwa, środki UE, środki PFRON, sponsorzy.
Okres realizacji	2021-2026
Wskaźniki realizacji działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba usług opiekuńczych; - liczba specjalistycznych usług opiekuńczych;

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek wsparcia dziennego; - liczba projektów realizowanych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych; - liczba uczniów korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej; - liczba osób korzystających z ofert Uniwersytetu Trzeciego Wieku; - liczba diagnoz psychologiczno-pedagogicznych; - liczba działań informacyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.
Cel operacyjny: III Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; 2. Rozwój działalności Zespołu Interdyscyplinarnego; 3. Prowadzenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej; 4. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy; 5. Minimalizowanie potencjalnych przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokajanie jej podstawowych potrzeb (udzielania pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej); 6. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą; 7. Inicjowanie działań informacyjnych na temat przemocy w rodzinie (kampanie, ulotki); 8. Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb zajmujących się problematyką przemocy.
Przewidywane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej; - wzrost świadomości mieszkańców Gminy Wieruszów na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
Realizatorzy i Partnerzy	Samorząd gminy, MGOPS, KPP, PCPR, PIK, Zespół Interdyscyplinarny, Sąd rodzinny, Kuratorzy, placówki oświatowe.
Źródła finansowania	budżet gminy, budżet państwa, środki UE.
Okres realizacji	2021-2026
Wskaźniki realizacji działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów realizujących działania w ramach programu; - liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego; - liczba spotkań grup roboczych; - liczba realizowanych procedur Niebieska Karta; - liczba rodzin i dzieci objętych pomocą; - liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych; - liczba kampanii społecznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach i warsztatach; - liczba materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe z zakresu przemocy w rodzinie); - liczba szkoleń osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie; - liczba porad specjalistycznych z zakresu przemocy w rodzinie.
Cel operacyjny: IV Działania zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy Wieruszów oraz systemu przeciwdziałania uzależnieniom.	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej (organizowanie okresowych, przesiewowych badań); 2. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach, propagujących zdrowy styl życia; 3. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych zmierzających do zapobiegania uzależnieniom; 4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych i członków ich rodzin; 5. Rozwój działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; 6. Prowadzenie działalności informacyjnej na temat uzależnień (kampanie, ulotki, informacje na stronach internetowych); <p>Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb zajmujących się problematyką uzależnień.</p>
Przewidywane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu zdrowia mieszkańców; - wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zdrowego stylu życia; - zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych na temat zjawiska uzależnienia; - ograniczenie uzależnień; - zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy.
Realizatorzy i Partnerzy	<p>Samorząd gminy, GKRPA, MGOPS, MOTUiW, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia.</p>
Źródła finansowania	<p>budżet gminy, budżet państwa, środki UE, organizacje pozarządowe.</p>
Okres realizacji	<p>2021-2026</p>
Wskaźniki realizacji działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób biorących udział w badaniach okresowych; - liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach i pogadankach na temat zdrowego stylu życia; - liczba zrealizowanych działań profilaktyczno-edukacyjnych; - liczba osób biorących udział w terapii indywidualnej i grupowej MOTUiW;

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób skierowanych na leczenie przez GKRPA; - liczba materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, art. Prasowe) z zakresu uzależnień; - liczba szkoleń osób zajmujących się uzależnieniami.
Cel operacyjny: V Aktywizowanie i wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy w znalezieniu pracy osobom bezrobotnym poprzez pośrednictwo pracy; 2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez kierowanie do takich form wsparcia jak: staże, prace społecznie-użyteczne, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz szkolenia; 3. Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach.
Przewidywane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - nabycie umiejętności poszukiwania pracy; - wzrost kompetencji zawodowych; - podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne; - poprawa sytuacji materialnej osób bezrobotnych; - zwiększenie informacji na temat możliwości skorzystania z różnych form wsparcia.
Realizatorzy i Partnerzy	Samorząd gminy, MGOPS, PUP, pracodawcy.
Źródła finansowania	budżet gminy, budżet państwa, Fundusz Pracy, EFS.
Okres realizacji	2021-2026
Wskaźniki realizacji działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych aktywizacją zawodową; - liczba zawartych porozumień o współpracy.

X. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii

Zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wieruszów na lata 2021-2026 cele oraz przypisane im działania będą realizowane w sposób ciągły. Warunkiem realizacji celów strategii jest jej finansowanie. Środki finansowe na działania przypisane poszczególnym celom Strategii będą pochodzić z takich źródeł jak:

- budżet gminy;
- budżet państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych gminy oraz na finansowanie realizacji zadań zleconych;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Fundusz Pracy;
- fundusze europejskie;
- środki pozyskane przez organizacje pozarządowe;
- środki pozyskane od sponsorów.

Biorą pod uwagę długi okres na jaki została zaplanowana Strategia oraz trudności w określeniu możliwości finansowych gminy w tym okresie, nie możliwe jest szczegółowe określenie wysokości środków finansowych potrzebnych na realizację poszczególnych działań. Dlatego jako podstawę tworzenia przybliżonych ram finansowych dla potrzeb Strategii przyjęto wydatki gminy na zadania realizowane w ramach polityki społecznej w roku 2021. Podczas opracowywania budżetu gminy na kolejne lata, corocznie będą planowane środki finansowe na działania określone w Strategii.

Tabela 48 Wykonanie z budżetu MGOPS w Wieruszowie za 2021 rok.

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Środki własne	Środki z państwa	Środki unijne	Środki z Funduszu Pracy	Środki ogółem
851	85195	Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0
851	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	1 600,00	0	0	0	1 600,00
Razem rozdział 851			0	0	0	0	0
852	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11 414,49	0	0	0	11 414,49
852	85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenia rodzinne	0	23 013,76	0	0	23 013,76
852	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w tym: zasiłki celowe	175 187,28	109 620,43	0	0	284 807,71
852	85215	Dodatki mieszkaniowe / Dodatki energetyczne	210 575,72	3 848,25	0	0	214 423,97
852	85216	Zasiłki stałe		260 953,74	0	0	260 953,74
852	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	1 043 280,86	238 376,35	0	0	1 281 657,21
852	85228	Usługi Opiekuńcze i odpłatność za Domy Pomocy Społecznej	883 595,07	0	124 167,98	0	1 007 763,05
852	85230	Program dożywianie	23 352,74	28 382,00	0	0	51 734,74
852	85278	Usuwanie skutków klęsk-wichura	0	0	0	0	0
852	85295	Pozostała działalność - Bank żywności	4 560,00	0	0	0	4 560,00
Razem rozdział 852			2 351 966,16	664 194,53	124 167,98		3 140 328,67
853	85326	Dopłata do czynszu				43 416,00	43 416,00
Razem rozdział 853			0	0	0	43 416,00	43 416,00
854	85 415	Stypendia	4 626,00	18 504,00	0	0	23 130,00
Razem rozdział 854			4 626,00	18 504,00	0	0	23 130,00
855	85501	Świadczenie wychowawcze 500+	0	15 694 586,11	0	0	15 694 586,11
		W tym obsługa	0	134 180,91	0	0	
855	85502	Świadczenia rodzinne/Fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia	0	4 481 261,10	0	0	4 481 261,10

		społecznego W tym: świadczenia + ZUS obsługa		4 354 124,10			
				127 137,00			
855	85503	Karta Dużej Rodziny	0	300,00	0	0	300,00
855	85504	Wspieranie rodzin/Asystent Rodziny	59 399,55	3 381,79	0	0	62 781,34
855	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0	88 236,03	0	0	88 236,03
Razem rozdział 855			59 399,55	20 267 765,03	0	0	20 327 164,58
RAZEM			2 417 591,71	20 950 463,56	124 167,98	43 416,00	23 535 639,25

Źródło: Opracowanie własne – dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Tabela 49 Szacunkowa wysokość środków finansowych gminy na realizację zapisów strategii w latach 2022-2026

Lp.	Lata	Wysokość planowanych środków finansowych
1.	2022	24 241 708 zł
2.	2023	24 968 959 zł
3.	2024	25 718 028 zł
4.	2025	26 489 569 zł
5.	2026	27 284 256 zł

XI. Monitoring wdrażania strategii

System monitoringu polega na systematycznym zbieraniu i przetwarzaniu danych dotyczących realizacji strategii. Monitoring ma informować o tym, czy strategia jest wdrażana zgodnie z przyjętymi założeniami i przyniesie zakładane efekty. W ramach monitoringu dokonuje się oceny realizacji planowanych w strategii działań oraz ich wyników. Dzięki monitoringowi możliwa jest modyfikacja kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą się pojawić poprzez zmianę regulacji prawnych lub narastanie poszczególnych problemów społecznych.

Ocena strategicznych dokumentów zawierających cele i kierunki działań powinna być dokonywana na trzech etapach: przygotowania, realizacji oraz zakończenia strategii. Ponieważ monitoring dostarcza dane ilościowe, zatem

całościowa ocena pozwala ustalić czy realizowane kierunki działań przynoszą przewidywane efekty. Monitoring ma więc na celu zapewnienie prawidłowości i wydajności wdrożonych projektów poprzez zbieranie rzetelnych i wiarygodnych danych wynikających z realizacji działań, porównywaniu ich z założonymi wskaźnikami i na ich podstawie formułowanie ewentualnych zmian w dokumencie strategii. Działania służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności i wydajności.

Monitorowaniem działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych zajmować się będą jednostki odpowiedzialne za ich realizację, natomiast nadzór nad realizacją całości działań przyjętych w strategii będzie prowadzony przez MGOPS w Wieruszowie. Do monitorowania strategii zostanie powołany zespół, który na bieżąco będzie dokonywać kontroli realizacji strategii. Monitorowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawowy kierunek jej należytego wdrożenia. Zespół do spraw monitorowania strategii będzie corocznie sporządzać raport z realizacji celów oraz poszczególnych kierunków działań i przedstawiał Burmistrzowi Wieruszowa, a następnie Radzie Miejskiej w Wieruszowie.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa i wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieruszów na lata 2021-2026 została poddana konsultacjom społecznym, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Wieruszowie Nr XX/146/2016 z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych.

W okresie od 11 lipca 2022 r. do 22 lipca 2022 r. nie wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Wieruszowie żadne wnioski, uwagi i opinie dotyczące projektu strategii.

Wobec powyższego wnoszę o przyjęcie projektu uchwały.